



Vabalas skrenda
temstant

Kai kurių įvykių Smolande esančiame Ringarydo kaime aprašymas.
Įvykius stebėjo Marija Gripė ir Kėjus Polakas, užrašė Marija Gripė.

Vabalas skrenda temstant...

Tu, kuris laikai rankose šią knygą.
Ką tik paėmęs
vartai lapus, ketindamas skaityti.
Ar pagalvojai apie tai?
Žmonės skaito įvairias knygas.
Kodėl būtent tu
ir būtent dabar pasirinkai būtent šią?
Atsitiktinumas? Sutapimas?
Tikrai taip manai?

Turinys

Gyvenimas – tai įvykių grandinė	9
Sapnas	12
Prakeiksmas	27
Gėlės	34
Melodija	45
Šnibždesys	50
Melodija	55
Selanderių sodyba	60
Vasaros kambarys	70
Laiškai	83
Selandria Egyptica	96
Mėlynasis „Peugeot“	102
Veidas lange	115
Emili ir Andrėjus	122
Nekviesti svečiai	141
Didelis ir mažas pasaulis	149
Prisipažinimas	161

Sunkus daiktas	177
Įvykių sukury	187
Ekshumacija	193
Šachas!	204
Kartuvių kalva	213
Paklausk, paklausk, mėlynoji gėlele...	227
Nuotrauka	238
Spaustuvės presai užia	250
Medinė lėlė	259
Originalas ar falsifikatas?	268
Naujas pėdsakas	276
Vyskupas	283
Dvyniai ieško vienas kito	293
Naktiniai pamąstymai	305
Neįmintos mįslės	314
Atradimas!	326
Pokalbis telefonu	336
Julija J:son Andelijus	349

Gyvenimas – tai įvykių grandinė



KAI KURIE įvykiai yra keistesni už kitus ir vadinami nuotykiiais.

Kiti būna stropiai planuojami mūsų pačių arba kitų žmonių ir yra valios pastangų rezultatas. Tokie vadinami veiksmais arba sumanymais.

Vis dėlto kai kurie, regis, nepriklauso nei nuo norų, nei nuo proto, jie įvyksta visiškai netikėtai, nelauktai ir nenuspėjamai. Tokius vadiname atsitiktinumais arba sutapimais, bet iš tiesų nieko apie juos nežinome. Nenučiuokiame, kas tai – neišvengiamo likimo dalis ar kokios nors niekam nežinomos jėgos užgaidos.

Ničnieko apie tai neišmanome.

Tačiau daugelis esame susidūrę su nereikšmingais ir aiškiai atsitiktiniais įvykiais, turėjusiais rimtų pasekmių.

Ši istorija išvydo dienos šviesą dėl dviejų įvykių, iš pirmo žvilgsnio visiškų atsitiktinumų. Niekada nesužinosime, kas tai buvo – sutapimas ar likimas? Galime tik spėlioti.

O nutiko štai kas...

Pirmas atsitiktinumas.

Pirmadieniais–penktadieniais 18.00 val. iš Malmės centrinės traukinių stoties išvažiuoja ekspresas į šiaurę.

Tą birželio 27-osios, antradienio, vakarą traukinys pajudėjo punktualiai. Po valandos ir penkiasdešimt devynių minučių, tai yra 19.59, traukinys tiksliai pagal grafiką sustojo Alvestoje.

Tą vakarą į peroną skubėjo vilkikas, pilnas lagaminų ir kitų traukiniui skirtų krovinių. Beveik atvažiavus vilkiko vairuotojui į kairę akį atsitrenkė skrendantis didelis mėšlavabalis, todėl reikėjo sustoti. Akis ašarojo ir prastai matė.

Dėl šio įvykio į šiaurę vykstantis naktinis traukinys tą birželio 27 dienos vakarą pajudėjo iš Alvestos stoties trimis minutėmis ir dvidešimt aštuoniomis sekundėmis vėliau.

Po Alvestos pasikeitė numatoma įvykių seka ir kitose vietose.

Smolande esančiame Ringarydo kaime tos trys minutės ir dvidešimt aštuonios sekundės buvo itin svarbios trijų žmonių gyvenimams.

Tai, kas iš pradžių atrodė atsitiktinis įvykis Alvestos perone, daugeliui atskleis daugybę nežinotų dalykų. Ir ne tik žmonėms iš Ringarydo kaimo Smolande.

Antras atsitiktinumas.

Žmonės ne visada žino, ką kalba.

Žmonės ne visada sako tiesą.

Žmonės ne visada pamena, ką yra sakę.

Šią skausmingą patirtį per savo dvylika metų trunkantį gyvenimą Junas Berglundas sukaupe namuose ir mokykloje.

Norėdamas užfiksuoti ir išanalizuoti tiesos ir melo naudojimą tikrovėje bei artimiau išsiaiškinti skirtumą tarp sąmoningo ir nesąmoningo melo žmonių kalbose, ypač tėvų ir mokytojų, Junas Berglundas seniai troško diktofono.

Jam nepavyko gauti diktofono per Kalėdas ir Naujuosius metus, tačiau tryliktojo gimtadienio proga svajonė staiga ėmė ir išsipildė. Prie to svariai prisidėjo ir nuoširdžios jo penkiolikmetės sesers Anikos Berglund pastangos. Dėl šių dviejų, atrodytų, visiškai nesusijusių atsitiktinių įvykių – mėšlavabaliu Alvestos stotyje ir gimtadienio dovanos Junui Berglundui – buvo pradėti aiškintis ir galiausiai atskleisti seniai slėpti ir pamiršti įvykiai Smolande esančiame Ringarydo kaime.

Sapnas



BIRŽELIO 27 DIENĄ Junas Berglundas gimtadienio proga pagaliau gavo dovanų diktofoną ir nieko nelaukdamas pasinėrė į tyrimus.

Buvo nusiteikęs rimtai, todėl iš karto pradėjo fiksuoti gamtos garsus, kuriais tarpusavyje bendrauja gyvūnai.

Jo manymu, tiesa slypėjo žvėrių ir paukščių skleidžiamuose garsuose. Tai buvo jokios klastotės nesuterštas bendravimas. Tuos tyrus ir gražius skambesius norėjo priešpriešinti melagingoms bei suktybių kupinoms žmonių kalboms.

Tą birželio 27 dienos vakarą Junas drauge su seserimi Anika ir metais už ją vyresniu bendru abiejų draugu Davidu Stenfeltu lėtai traukė prie geležinkelio pylimo, kur netrukus turėjo pravažiuoti naktinis traukinys į Stokholmą. Junas norėjo įrašyti ratų bildėjimą bėgių sujungimo vietose.

Vakaro būta gražaus. Aplinkui tvyrojo nuostabi vasaros žaluma. Tekėjo mėnulis. Po kelių dienų turėjo būti pilnatis. Nesijautė net menkiausio vėjelio, užtai žolėje aplinkui čirpė svirpliai, o kitoje lauko pusėje iš miško ištekančioje ir toliau per Ringarydo kaimą sruvenančioje upėje per akmenis nesku-bėdamas čiurleno vanduo.

Ką tik svirplių melodijas įrašęs Junas išjungė grotuvą.

– Ar žinotai, Anika? – staiga paklausė Davidas.

Junas vėl nuspaudė diktofono mygtuką.

– Ką žinojau? – nesuprato Anika.

– Kad seni žmonės nebegirdi svirplių.

– Bet juk jie čirpia taip garsiai! – nustebo Anika.

– Būtent todėl ir negirdi! Pagyvenę žmonės nebegirdi tokių aukštų garsų, – paaiškino Davidas, o Junas vėl išjungė diktofoną.

– Gal kas norite anyžinių saldainių? – paklausė traukdamas iš kišenės dėžutę, su kuria niekada nesiskirdavo.

Kiti nesusigundė. To ir tikėjosi. Jo manymu, kai kuriais klausimais Davidas ir Anika buvo keistai užsispyrę. Tvirtino, kad anyžinių skonis per stiprus ir paprasti saldainiai yra daug gardesni.

Iš tiesų Junas krinto juos ne dėl skonio, o dėl poveikio. Troško, kad protas būtų aštrus kaip peilis bet kurią akimirką, o nuo stiprių anyžinių saldainių galvoje akimirksniu praskaidrėdavo, tik tieku to nesuprato.